

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۴ دلایل رد گزینه‌ها:
- گزینه ۱: منطق دانشی است که چپستی و چگونگی قواعد ذهن را بررسی می‌کند، نه چپستی خود ذهن را.
- گزینه ۲: منطق صورت اندیشه‌ها را ارزیابی می‌کند و از علوم دیگر بهره‌ای نمی‌برد.
- گزینه ۳: قواعد منطقی قابل ابداع شدن نیست، بلکه توسط منطق‌دانان کشف شده‌اند.
- ۲ - گزینه ۳ در سؤال یادشده رابطه بین دو مفهوم کلی از طریق شکل باید بررسی شود.
- الف و ب ← عموم و خصوص من وجه (میوه و شیرین)
- ج و الف ← عموم و خصوص مطلق (سیب و میوه)
- با توجه به مطابقتی که با دایره‌ها انجام می‌شود، قسمت «د» نشان‌دهنده مفهوم سیب شیرین است. (بعضی سیب‌ها شیرین هستند و بعضی نیستند و بالعکس بعضی شیرین‌ها سیب هستند و بعضی نیستند.)
- ۳ - گزینه ۱ (۳ قیاس ۲ قیاس ۴ استقراء)
- ۴ - گزینه ۲ دلایل رد گزینه‌ها:
- گزینه ۱: وظیفه منطق فقط بررسی و بیان قواعد و شرایط تعریف صحیح است.
- گزینه ۳: شناخت مفاهیم ممکن است با حواس هم باشد و لزوماً با تعریف نیست.
- گزینه ۴: استفاده از تعریف در فرهنگ لغات نشان‌دهنده کاربرد منطق نمی‌باشد.
- ۵ - گزینه ۴ تصورات مسجد، سیاره، نماز ظهر «کلی» هستند.
- ۶ - گزینه ۴ هر کلی در نسبت عام و خاص من وجه، در برخی مصادیق اشتراک دارند و در برخی مصادیق دیگر اختلاف.
- ۷ - گزینه ۲ در تباین، دو کلی هیچ مصادق مشترکی ندارند و از اسناد آن‌ها به یکدیگر دو قضیه سالبه کلیه به وجود می‌آید. در عموم و خصوص من وجه، دو کلی از جهتی اشتراک و از جهتی اختلاف دارند و از اسناد آن‌ها به یکدیگر ۴ قضیه جزئی حاصل می‌شود.
- ۸ - گزینه ۴ بعضی نمازها واجبند - بعضی نمازها واجب نیستند - بعضی واجبات نماز هستند - بعضی واجبات نماز نیستند.
- بنابراین میان این دو مفهوم (نماز و واجب) نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است.
- ۹ - گزینه ۴ قضیه اول: «هر کس (موضوع) آورنده وسیله با خود (معمول)، قضیه دوم: «این سی مرغ (موضوع) آن سیمرغ (معمول)،
- ۱۰ - گزینه ۲ اگر جمله‌ای دلالت بر شخص معینی داشته باشد، جمله شخصیه است. در این عبارت چون (او) به قرینه لفظی حذف شده است، بر این امر اشاره دارد و جمله شخصیه محسوب می‌شود.
- گزینه ۱، چون به صورت امری بیان شده است اصلاً قضیه محسوب نمی‌شود.
- ۱۱ - گزینه ۲ عکس مستوی سالبه جزئی گاهی صحیح است و گاهی کاذب، به همین خاطر سالبه جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.
- ۱۲ - گزینه ۱ رابطه قضیه اول و دوم تضاد است و برای بدست آوردن یک قضیه کلی تنها سور آن را تغییر می‌دهیم. همه بچه‌ها بازیگوش هستند ← هیچ بچه‌ای بازیگوش نیست. رابطه قضیه اول با سوم هم عکس مستوی است. در اینجا تنها موضوع و محمول جابه‌جا شده است و کیف قضیه ثابت است. (موجبه کلی تبدیل می‌شود به موجبه جزئی)
- همه بچه‌ها بازیگوش هستند ← بعضی بازیگوش‌ها بچه هستند.
- ۱۳ - گزینه ۱ عبارت شکل اول قیاس باطل است چون مصادره به مطلوب است را به شکل زیر به قیاس تبدیل می‌کنیم.
- شکل اول قیاس مصادره به مطلوب است (صغری)
- هر مصادره به مطلوبی باطل است (کبری)
- شکل اول قیاس باطل است همان‌گونه که می‌دانیم صغرای این قیاس نادرست است.
- ۱۴ - گزینه ۳ در این سؤال با جمله قیاس استثنائی اتصالی سروکار داریم که با توجه به وضع مقدم (هوا ماده است) می‌توان وضع تالی (هوا وزن دارد) را از جمله نتیجه گرفت.
- ۱۵ - گزینه ۲ به علت عدم تکرار حد وسط و نبود شرط (یکسان بودن حد وسط)، نمی‌توان از این دو مقدمه یک قیاس بسازیم. برای نتیجه‌گیری قیاس به حد وسط نیاز داریم.
- (مساوی ب) ← (ب)
- ۱۶ - گزینه ۱ برای رسیدن به دانش‌های جدید (یعنی همان تصور و تصدیق‌های جدید) به اندیشه کردن (همان استدلال یا تعریف کردن) نیازمند هستیم.
- ۱۷ - گزینه ۳ تصور ذهنی ما از امور مختلف، مفهوم نام دارد. نسبت‌های چهارگانه منطقی (نسب اربع) بین دو تصور کلی به وجود می‌آید.
- ۱۸ - گزینه ۴ اگر تعریف ما از یک مفهوم به گونه‌ای باشد که فقط بعضی مصادیق مجهول را شامل شود، جامع نیست و اگر افراد و مصادیق بی‌ارتباط را در برگیرد، مانع نیست. در ترکیب مفاهیم و تصورات، به طور طبیعی، به گونه‌ای عمل می‌کنیم که از مفاهیم و کلمات عام و کلی تر شروع می‌کنیم تا به مفاهیم جزئی تر می‌رسیم.
- ۱۹ - گزینه ۴ تعریف مصدر به کلمه‌ای که انجام کاری را می‌رساند جامع نیست، زیرا، مصادری هستند که انجام کاری را نمی‌رسانند مانند مردن و هم چنین این تعریف مانع نیست چرا که فعل نیز انجام کاری را می‌رساند و تعریف استدلال به قضیه‌ای که به ما شناخت جدیدی ارائه دهد، بی‌ربط است، زیرا، استدلال قضیه است اما متشکل از حداقل دو قضیه است.
- ۲۰ - گزینه ۱ عبارت براساس یک تمثیل ناروا بیان شده است؛ چرا که درواقع نمی‌توان گفت که هرچیزی که تغییر می‌کند ناقص است.
- ۲۱ - گزینه ۴ اجزای قضیه اول: کسی (موضوع)، رونده به مسافرت (محمول)، نیست (رابط)
- اجزای قضیه دوم: دانش و دین (موضوع)، رهاونده تو (محول)، است (رابطه)

- ۲۲ - گزینه ۲ دایره‌های «الف» و «ب» نشان‌دهنده رابطه عموم و خصوص مطلق هستند که همین رابطه بین مفاهیم جسم (الف) و میز (ب) برقرار است. دایره‌های «ج» و «د» نشان‌دهنده رابطه عموم و خصوص من وجه هستند که همین رابطه بین مفاهیم چوبی (ج) و میز (ب) برقرار است. دایره‌های «د» و «ب» نیز نشان‌دهنده رابطه عموم و خصوص من وجه هستند که همین رابطه بین مفاهیم سبز (د) و میز (ب) برقرار است.
- ۲۳ - گزینه ۴ همه شاگردان کلاس A باهوشند. ← برخی از باهوش‌ها، شاگردان کلاس A هستند. (عکس مستوی موجبه کلی، موجبه جزئی است.) همه شاگردان کلاس A باهوشند. ← برخی از شاگردان کلاس A باهوش نیستند. (متناقض موجبه کلی، سالبه جزئی است.)
- ۲۴ - گزینه ۲ سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق ندارد یعنی بنا بر ماده‌ی آن گاهی درست و گاهی غلط و در اینجا درست است و عکس موجبه کلیه موجبه جزئیه و عکس سالبه کلیه کلیه است.
- ۲۵ - گزینه ۲ در تناقض کم و کیف تغییر کرده در تضاد کیف قضایای کلیه تغییر می‌کند و در عکس مستوی موجبه جزئیه فقط جای موضوع و محمول عوض می‌شود.
- ۲۶ - گزینه ۴ مقدمات بیان شده در این گزینه یک قیاس شکل اول اقترانی را تشکیل می‌دهد که دارای شرایط انتاج هم هست. (موجه بودن صفرا و کلی بودن کبرا) و نتیجه خواسته شده از آن حاصل می‌گردد.
- ۲۷ - گزینه ۴ هرگاه یک کره‌ی آسمانی ستاره باشد، نورانی است ماه نورانی است. نتیجه‌ی ماه ستاره است. این استدلال وضع تالی است که مغالطه است.
- ۲۸ - گزینه ۱ در قضیه منفصل مانع‌الجمع امکان ندارد دو طرف قضیه هر دو درست باشند: امکان ندارد یک عدد هم اول باشد و هم مضربی از عدد ۴. تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲) یک عدد می‌تواند هم زوج باشد و هم مضربی از عدد ۴.
گزینه ۳) یک عدد می‌تواند هم مضربی از ۴ باشد و هم عدد اول نباشد.
گزینه ۴) یک عدد یا مضربی از چهار است یا مضربی از چهار نیست. (منفصل حقیقی)